

PM

DEN NATIONELLA LANU-NEUVOSTOS & BU-GRUPPENS MÖTE

Tid: fredag 22.9.2023 kl. 12.15

Plats: Seinäjoki Stadsbibliotek

Kallade:

Erte:

Mervi Heikkilä, Seinäjokis specialuppdrag,

Emilia Koski, Seinäjokis specialuppdrag,

Lena Sångfors, Seinäjokis specialuppdrag,

Karoliina Prinkkilä, Seinäjokis specialuppdrag,

Mikaela Byskata-Ahlskog, Seinäjokis specialuppdrag,

Lanu-neuvosto:

Mari Luolamaa, Helsingfors stadsbibliotek,

Miia Utriainen, Åbo stadsbibliotek,

Kati Pipinen, Harjavalta stadsbibliotek (ersättare för Kaarina Sainion), på distans

Meri Markus, Borgå stadsbibliotek,

Paula Pulkkinen, Esbo stadsbibliotek,

Minna Rinta-Valkama, Vasa stadsbibliotek, ej närvarande

Kati Ranta, Ähtäri stadsbibliotek,

Laura Liikavainio, Uleåborgs stadsbibliotek,

Mari Karvonen, Kajana stadsbibliotek,

Roosa Immonen, Joensuu stadsbibliotek,

Viivi Kilpeläinen, Lieksan stadsbibliotek, på distans

Raija Savinainen, Kuopio stadsbibliotek,

Krista Tuominen, Lahtis stadsbibliotek,

Päivi Joentausta, Asikkala stadsbibliotek,

Hertta Alajärvi, Sompio stadsbibliotek, ej närvarande

Laura Herva, Rovaniemi stadsbibliotek,

Marjut Vainio, Rantasalmi stadsbibliotek, på distans

Henriika Tulivirta, Helsingfors stadsbibliotek, på distans

Hanna-Leena Majuri-Jantunen, Jyväskylä stadsbibliotek,

Marjo Mannila, Tammerfors stadsbibliotek

BU-gruppen:

Agneta Möller-Salmela, Hangö bibliotek, på distans

Catharina Latvala, Borgå stadsbibliotek,

Catrin Wiik, Nykarleby stadsbibliotek,

Mikaela Byskata-Ahlskog, Karleby stadsbibliotek,

Anna-Maija Koskimies, Vasa stadsbibliotek, ej närvarande

Jessica Peltoniemi, Vasa stadsbibliotek,

Annica Andersson, Mariehamns stadsbibliotek, på distans

Heidi Jägerskiöld, Kimitoöns kommunbibliotek,

Cecilia Eriksson, Helsingfors stadsbibliotek

Agenda

1. Mötet öppnas

Utvecklingschef Mervi Heikkilä (sammanställande) öppnade mötet.

2. Mötets sammankallande sammansättning

Mötet har sammankallats 13.9.2023. Kallade är representanter för Helsingfors stadsbibliotek, VAKE-biblioteket, AKE-biblioteken samt en representant för varje AKE-område. AKE-biblioteken har valt varsin representant samt reserv för respektive område för perioden 2023-2025. Dessutom skickades kallelsen till representanter från tvåspråkiga AKE-bibliotek och biblioteksnätverk samt biblioteken på Åland, vilka är valda för perioden 2023-2025.

Mötesordförande är utvecklingschef Mervi Heikkilä från Seinäjokis Erte och sekreterare Emilia Koski och Mikaela Byskata-Ahlskog från Seinäjokis Erte.

3. Val av protokolljusterare och rösträknare

Det beslöts att PM skrivs och kontrolleras per mejl. Till protokolljusterare och rösträknare valdes Kati Ranta och Catrin Wiik.

4. Pris som delas ut av råden

Hur fortsätter rådets arbete med de pris som man i tidigare möten utvecklat idén till samt planerat.

Beslut

I diskussionen konstaterades att man genom prisutdelningen främjar inhemsk barn- och ungdomslitteratur samt ökar synligheten för bibliotekens barn- och ungdomsbiblioteksarbete samt för det läsfrämjande arbetet. Också OKM och Biblioteksförningen är välvilligt inställda till prisen. Medlemmarna i råden gick igenom. Mötesdeltagarna kom överens om att prisen delas ut turvíst vartannat år. År 2024 delas priset för en lättläst barn- eller ungdomsbok ut. Emilia Koski är sekreterare och sammankallande för rådet för lättläst barn- och ungdomsbok och sekreterare och sammankallande för rådet för ett "barnvänligt bibliotek" är Mervi Heikkilä.

Rådet för lättläst barn- eller ungdomsbok sammanträder första gången 2.10. Under det första mötet deltar undantagsvis också Mervi Heikkilä från Erte och Ella Airaksinen från Selkokeskus. Rådet presenterar så småningom reglerna för Bu-gruppen och lanu-neuvosto.

5. Eventuell Liboppi-kurs 2024

Vilka ämnen önskas? Hur omfattande? Vilken typ av kurs (interaktiv, textbaserad, videor, hemuppgifter osv.). Feedback på den kurs i ungdomsbiblioteksarbete som finns på finska i Liboppi (nuortenkirjastotyökurssi)

Beslut

Redaktionen för Liboppi har preliminärt ställt en förfrågan till Erte om skapandet av en ny kurs.

I diskussionen framkom följande förslag om kursinnehåll:

- En kurs med fokus på spel och mediefostran för barn och unga.
- En kurs riktad till personal som inte arbetar med barn och unga om hur man bemöter unga kunder.
- Hur man bemöter unga med störningar som påverkar beteendet (t.ex. npf). Med målet att öka kunskapen om vilka saker som kan påverka beteendet hos unga.

I diskussionen kom fram att kurser som rör unga kan aktivera unga och få deras röst hörd: vad de saknar och vilka saker de upplever att har fungerat. Det konstaterades också att utmaningen ligger i att få flera unga att ge sina synpunkter, inte bara några enstaka, eftersom unga är så olika.

Dessutom föreslogs språkbadsklasser och -verksamhet överlag som ämne för en Liboppi-kurs: vilka metoder används i språkbad, hurdan kulturstig finns och hur ser undervisningen ut. Det föreslogs att detta kunde vara ett ämne för Ertes utbildningstillfällen nästa år, även om det inte skapas en hel kurs. Inom Erte har en ABC-kurs för skolsamarbete riktad till nya arbetstagare varit påtänkt. I diskussionen lyftes att många städer redan har etablerade samarbetsformer, men i kursen för nybörjare kunde det vara bra att ta upp vilka samarbetsmodeller det finns och hur man bäst når lärarna. Dessutom övervägdes om man utgående från kursen kunde uppdatera befintliga samarbetsmetoder och möjligen plocka fram material också till lärarna.

Det beslöts att önskemål om kursinnehåll kan skickas till Erte också i fortsättningen. Erte vidarebefordrar dem och ämnen som föreslagits under mötet till Liboppi-redaktionen.

Respons på ungdomsbibliotekskursen:

I norr och i söder har ungdomsbibliotekskursen använts som grund för studiecirkel, vilket deltagarna har varit nöjda med. Experterna som föreläst om de olika temaområdena har varit med och diskuterat temat i studiecirkeln. I diskussionerna framkom att det fungerar bättre och är mera motiverande med mindre helheter som används i studiecirkel än att genomföra kursen ensam. Studiecirkel har arrangerats av olika AKE-regioner i samarbete med Erte. Behovet av studiecirkel på andra håll diskuterades. Savos och Vaaras AKE-områden är möjligen intresserade av studiecirkel i anknytning till ungdomsbibliotekskursen. Detta planeras gemensamt senare.

6. En handbok för att bemöta unga i biblioteken 2024

Vilka planer finns angående det här. Hälsningar från Finlands biblioteksförnings ungdomsgrupp.

Beslut

Biblioteksförnings ungdomsbiblioteksgrupps hälsningar och Jamboard från gruppens möte diskuterades:

https://jamboard.google.com/d/1UF5CRiSf5W2wobYVKA4-by6MxoP0cjY_voMUW1PSipo/edit?usp=s
haring

I samband med jamboarden diskuterades om man i stället för om regler kunde prata om principer för en trygg plats.

Hur man bemöter unga i biblioteken diskuterades också. Det konstaterades att biblioteken har ett samhällsansvar att engagera också unga och att biblioteket borde vara en trygg plats för unga, där inget förväntas av dem.

Diskussioner förekom om att en handbok för att bemöta unga kunde vara ett hjälpmedel som förmän kunde använda för att lyfta ämnet och använda i gemensamma diskussioner.

Det beslöts, att utkastet till handboken skickas ut på kommentarsrunda till lanu-neuvosto och Bu-gruppen, när det är färdigt (troligen i början av år 2024).

7. Svenska Ertes verksamhet

Shared reading och Läsfesten. Feedback och önskemål.

Shared Reading är en metod som kommer från Storbritannien. I en trygg liten grupp högläser man en kort text tillsammans och pausar för att prata om vilka tankar, minnen och känslor den väcker. Litteraturen ger deltagarna ett gemensamt språk att förstå sig själv och andra. Utbildningen av läsledare måste ledas av en läsledarutbildare som fått sin utbildning av organisationen The Reader. En Shared Reading-utbildning ordnades för första gången i Finland av Erte och FSBF. Två kurser ordnades efter varandra i Lippulaiva bibliotek, med Henrik Wig som utbildare, för sammanlagt 17 deltagare. Responsen på utbildningen har varit mycket positiv. Deltagarna blev inspirerade av metoden och ivriga att starta egna grupper. Ett kontaktnätverk för läsledare skapas och upprätthålls av Erte och FSBF.

Alla som var intresserade av kursen fick inte plats, så ett önskemål på en ny kurs finns. Intresse för en Shared Reading kurs på finska finns också.

23.11 hålls Läsfesten (Lukulystit 22.11). Temat för Läsfesten 2023 kommer att vara Utrymmen för barn på bibliotek.

8. Verksamhetsår 2024 - andra preliminära planer

Tarinasaalis: Inspelningarna har redan börjat och videorna publiceras på Kirjastokaista i början av nästa år. I diskussionen lyftes att det är bra att marknadsföra de enskilda videorna i eller mindre helheter till lärarna i stället för hela Tarinasaalis.

Bokkarusellen: AVI och ÅKE ordnar i januari 2024 tre dagar med boktips för alla åldrar på svenska från bokutgivningen 2023. Bokkarusellen spelas in och kan ses på bibliotekskanalen.

Educa: Erte är med för andra året i rad. Inkommande år tillsammans med Flerspråkiga biblioteket och VAKE.

Biblioteksdagarna 2024 i Kuopio: I Tavastehus, förra gången det ordnades, innehöll programmet väldigt lite om barn- och ungdomsarbetet. Det är ännu inte bestämt på vilket sätt Erte deltar.

Tyngdpunkt: Nästa år ligger tyngdpunkten för Ertes verksamhet på flerspråkiga familjer. Flerspråkiga biblioteket har samma tyngdpunkt i sin verksamhet.

Övrigt: Uppdateringen av samarbetsmodellerna påbörjas år 2025.

9. Aktuellt från Seinäjokis Erte

Ertes kommande utbildningar, som finns på hemsidan, presenterades.

Ertes samarbeten presenterades, bland annat projekt (läshundsprojekt/Kuopio stadsbibliotek & Lukeminen tukee hyvää elämää-hanke -ungefär: läsning gör gott/Villmanstrands stadsbibliotek), Barn- och ungdomsstiftelsen (Read Hour- material till personal inom småbarnspedagogen) samt tillsammans med Barnboksinstitutet.

Barnboksinstitutets enkät om läsdiplom har skickats ut till AKE-regionerna. Läsdiplomsenkäten är en del av Barnboksinstitutets utredning om vilka diplom biblioteken använder och vilket slags diplom det finns behov av.

I diskussionerna framkom att målet med diplomerna varierar. En del använder läsdiplom som verktyg i litteraturfostran och en som en del av modersmålsundervisningen, andra för att väcka läsinspiration.

Utvärderingarna av sommarkampanjerna är här behandlade och nästa års kampanjer planeras på basis av resultaten. Utgående från utvärderingarna har samma kampanjer fungerat utmärkt på vissa orter och på andra har deltagaraktiviteten varit låg eller ingen alls.

Distanstips, där olika läskampanjer samt god praxis diskuteras, planeras till nästa år.

10. Övriga ärenden

Sagostunderna ur upphovsrättsperspektiv diskuterades. Hur har lagen tolkats på och hur gör man i praktiken på olika bibliotek?

Beslut: Erte gör en anonym enkät om frågan och delar den med rådets medlemmar. Hösten 2022 gjorde Erte en enkät om samma ämne.

Registreringen i det nationella e-biblioteket diskuterades, det krävs nu stark autentisering för att registrera sig. Det diskuterades hur också samfundskunder, som enligt detta inte har möjlighet att registrera sig, också kunde beaktas.

Beslut: Erte vidarebefordrar frågan till den förberedande arbetsgruppen för det nationella e-biblioteket och skickar svaret till rådet.

Under coronatiden skapades Facebookgruppen Kirjastot vinkkaavat lapsiperheille, som inte varit aktiv på en tid. Frågan om man kunde gå ut ur gruppen diskuterades.

Beslut: Gruppen skapades för behoven som fanns under coronatiden, den är inte längre aktiv och man kan lämna den om man vill.

11. Tidpunkt för följande möte fastställs och mötet avslutas

Följande möte ordnas som Teamsmöte våren 2024. Närmare tidpunkt ges senare.